

Recenzje. Polemiki. Sprawozdania

Reviews. Polemics. Reports

Recenzja książki jubileuszowej *Dalej w tę samą stronę*, pod redakcją Aleksandry Gały i Iwony Ulfik-Jaworskiej, Wydawnictwo Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 2012

Afirmacyjnie oceniam zamysł redaktorów naukowych przygotowania książki, którą utworzą autorskie teksty osób, dla których Postać oraz dokonania Pani Profesor, stanowią ważną heurystykę postępowania zawodowego i szerzej – postawy życiowej. Równie afirmacyjnie odbieram nadany księdze tytuł – *Dalej w tę samą stronę*. Jest to ewidentne nawiązanie do tak istotnej dla problematyki wychowania pracy Marii Braun-Gałkowskiej, a także komunikat, iż zakończył się tylko etap Jej formalnego zatrudnienia. „Wspólna droga” wciąż trwa.

Recenzowana praca zawiera teksty 43 autorów reprezentujących – oprócz KUL-u – sześć dużych centrów naukowych oraz ośrodki praktyki psychologicznej. Zdecydowaną większość zespołu stanowią psychologowie różnych specjalności, występują także prace przedstawicieli innych dziedzin nauki, m.in. filozofii czy pedagogiki. Skompletowanie tak dużego grona autorów wskazuje na to, jak szeroka jest droga „w tę samą stronę”, jednocześnie – co warto podkreślić – należy interpretować to jako niewątpliwy sukces redaktorów tomu.

Konstrukcja książki jest bardzo przemyślana i przejrzysta. Jubileuszowy charakter pozycji kreują umieszczone na wstępie listy gratulacyjne Rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Dziekana Wydziału Nauk Społecznych KUL oraz Dyrektora Instytutu Psychologii KUL, a nade wszystko – znakomicie zredagowany tekst Aleksandry Gały, *Sylwetka Pani Profesor Marii Braun-Gałkowskiej*. Lektura tego opracowania wyjaśnia także przyjęty przez redaktorów naukowych zamysł zasady i porządku kolejnych prezentacji. Z powodów oczywistych wyodrębniono część poświęconą osobie i dziełu Jubilatki jako badacza, promotora i inspiratora naukowego – rozdziały: *Bibliografia prac Profesor dr hab. Marii Barun-Gałkowskiej*, *Dorobek promotorski Profesor dr hab. Marii Barun-Gałkowskiej* (oprac. Iwona Ulfik-Jaworska) oraz artykuły: Katarzyny Litwińskiej-Rączka *Tendencje narcystyczne w świetle badań prowadzonych pod kierunkiem*

prof. dr hab. Marii Braun-Galkowskiej, Hanny Elżanowskiej *Skala Powodzenia Małżeństwa w badaniach prowadzonych pod kierunkiem prof. dr hab. Marii Braun-Galkowskiej*, Iwony Ulfik-Jaworskiej *Psychospołeczne aspekty narzeczeństwa. Przegląd badań prowadzonych pod kierunkiem prof. dr hab. Marii Braun-Galkowskiej*.

Praca kolejno podejmuje trzy obszary tematyczne, będące nawiązaniem do głównych zainteresowań naukowych Pani Profesor. Stanowią je zatem: **Rodzina** (Barbara Harwas-Napierała *Systemowe ujmowanie rodziny jako teoretyczny kontekst badań i terapii rodzinnej*, Iwona Niewiadomska, Joanna Chwaszcz *Wzmacnianie rodziny istotnym celem profilaktyki uniwersalnej*, Zenon Uchnast *Wzajemność proaktywna w osobowych relacjach rodzinnych, jej rozwój i pomiar*, Emilia Rutkowska *Ocena własnego funkcjonowania w rodzinie w percepcji mężów kobiet uzależnionych od alkoholu*, Julia Gorbaniuk *Rozłąka migracyjna rodziny – sytuacją zagrożenia psychospołecznego rozwoju dziecka. Formy kompensacji eurosieroctwa*, Elżbieta Kornacka-Skwara *Rodziny bezrobotnych – wczoraj i dziś*, Jacek Śliwak, Magdalena Kruk, Beata Zarzycka *Preferencja wartości a postawa wobec adopcji*, Bogusława Lachowska *Wielorakie role społeczne – konflikt czy facylitacja?*); **Wychowanie i Nauczanie** (Danuta Ochojska *Transmisja pokoleniowa oddziaływań wychowawczych w rodzinie*, Stanisława Tucholska *Zaangażowanie szkolne uczniów i jego korelaty*, Anna Królikowska *Kompetencje – czym są i czemu służą?*, Kazimierz Gelleta, Tomasz Gosztyła *Przeżycie I Komunii Świętej a poziom dojrzałości religijnej studentów*, Katarzyna Mariańczyk, Wojciech Otrębski *Edukacja zawodowa i zatrudnianie osób niepełnosprawnych umysłowo w Polsce. Czy jest szansa na pomyślne przejście ze szkoły na rynek pracy?* Magdalena Szubielska *Efektywne wykorzystanie filmu animowanego w edukacji szkolnej*, Agnieszka Gałkowska, Stanisław Gałkowski *Dwie autentyczności*, Jerzy Gałkowski *Media a etyka.*; **Poradnictwo Psychologiczne, Psychoterapia i Psychoedukacja** (Mariola Łaguna *Rysunek „Ja wśród ludzi” jako pomoc w przygotowaniu wywiadu diagnostycznego*, Andrzej Januszewski, Elżbieta Januszewska *Wprowadzenie do diagnozy dzieci z nadpobudliwością psychoruchową*, Elżbieta Januszewska, Andrzej Januszewski *Wybrane formy terapii dzieci z nadpobudliwością psychoruchową*, Elżbieta Trubiłowicz *Rysunek w terapii ofiar wykorzystania seksualnego*, Dorota Kornas-Biela *Kiedy seks prowadzi do szczęścia*).

Następną część książki: **Psychologia i Życie**, wypełniają rozważania dotyczące tak ważnych dla Marii Braun-Galkowskiej sposobów przekładu (czy wręcz „wkładu”) wiedzy psychologicznej do różnych aspektów ludzkiej codzienności (Piotr Oleś *Psycholog – społeczeństwo. O historycznych aspektach i etycznych aplikacjach wiedzy psychologicznej w sferze polityki*, Adam Biela *Decyzje ekonomiczne i psychologia. Czy i komu ekspansja psychologii jest potrzebna?*, Andrzej Sękowski *Osiągnięcia człowieka jako przedmiot badań psychologicznych*, Maria Oleś *Integracyjna teoria jakości życia – implikacje rozwojowe*, Bogusław Leszek

Block *Każdemu wolno marzyć. Jakościowa analiza marzeń osób w terminalnej fazie choroby nowotworowej*, Stanisława Steuden *Z rozważań nad mądrością*).

I w końcu – *last but not least* – znajdujemy część **Wokół Osoby Prof. Marii Braun-Gałkowskiej – wspomnienia i refleksje**, o charakterze eseju i osobistych, emocjonalnych rozważań. Ten fragment książki, aczkolwiek nienaukowy, jest w opracowaniu jubileuszowym jak najbardziej zasadny. Sytuuje się jednak poza zasięgiem ewaluacji recenzenta, pozostając subiektywnie zapisanym świadectwem postawy Pani Profesor, percepcji Jej wpływu na narratorów oraz fascynującą lekturą dla Czytelnika.

Z satysfakcją gratuluję redaktorom naukowym podjęcia się udanej próby zmierzenia się z „prawie niemożliwym” – ukazania całego bogactwa pracy naukowej, terapeutycznej czy społecznej Pani Profesor (w sposób jak najbardziej odległy od pomnikowego spiżu), a także inspirującej wartości Jej działań i Jej Osoby, bez trudu odnajdowanej w tekstach przygotowanych przez poszczególnych autorów. Każdy z analizowanych przeze mnie artykułów podejmuje jakiś aspekt ważny pod względem poznawczym (czego doskonałą egzemplifikacją są prace Bogusławy Lachowskiej czy Stanisławy Steuden) i/lub praktycznym (w tym miejscu – również przykładowo – wskażę opracowania Elżbiety Januszewskiej i Andrzeja Januszewskiego czy Elżbiety Trubiłowicz). Pragnę jednak wyraźnie podkreślić, że wszystkie przygotowane teksty reprezentują wysoki i wyrównany poziom naukowy i tworzą treść zamierzonej, przemyślanej i spójnej publikacji.

Jestem przekonana, że mamy do czynienia z pozycją o ogromnej atrakcyjności poznawczej, ponadto o dużej wartości dla praktyków. Gratuluję zespołowi autorów oraz redaktorom naukowym i pozostaję pod wrażeniem Ich wspólnego dzieła, inspirowanego pracą naukową oraz Osobą Pani Profesor Marii Braun-Gałkowskiej.

Dorota Turska

Sprawozdanie z konferencji naukowej „Odkrywając sekrety ludzkiego umysłu – współczesne wyzwania neuropsychologii”, Lublin 18–20 listopada 2011 roku

Neuropsychologia jest dziedziną wiedzy poszukującą i zarazem dostarczającą odpowiedzi na pytania od dawna nurtujące naukowców, a dotyczące istoty związku zachodzącego między mózgiem a zachowaniem człowieka, mózgiem a umysłem, materią a psychiką. Systematycznie powiększa się grono osób zainteresowanych poznaniem i wyjaśnieniem mózgowych mechanizmów zachowania w stanie zdrowia i choroby. Okazją do zaprezentowania wyników najnowszych badań prowadzonych w tym obszarze, a także do wymiany poglądów pomiędzy przedstawicielami nauki i praktyki neuropsychologicznej stała się konferencja na-